

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Listei debitorilor de importanță vitală pentru economie

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al proiectului de act normativ este Ministerul Economiei.

b. Categoria actului normativ propus este hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art. 102 din Constituție, art. 10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr. 317-XV din 18.07.2003.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul are drept scop aprobarea, în temeiul art.190, alin.(6) al Legii insolvenței nr.149 din 29.06.2012, a Listei debitorilor de importanță vitală pentru economie cu includerea în această listă a S.A. „Termocom”.

d. Suficiența argumentării. Proiectul conține norme bine definite în ceea ce privește scopul urmărit de autor prin promovarea acestuia. Astfel, se propune adoptarea Listei debitorilor de importanță vitală pentru economie și includerea în această listă a S.A. „Termocom” pentru a putea prelungi termenul de aflare a acestei întreprinderi în procedura planului. Însă, atragem atenția asupra faptului că S.A. „Termocom” a fost supusă procedurii planului încă din anul 2002 cu stabilirea termenului de 4 ani. Acest termen a fost prelungit de mai multe ori: prin Încheierea Curții de Apel Economice din 11.12.2008; prin Hotărârea Guvernului nr.94 din 05.02.2009; prin Hotărârea Guvernului nr.69 din 02.02.2012 și prin Hotărârea Guvernului nr.713 din 26.09.2012. În acest context, menționăm că prin Hotărârea Curții de Conturi nr.64 din 06.10.2011 privind Raportul auditului gestionării patrimoniului public de către S.A. „Termocom”, au fost constatate, în urma verificărilor efectuate, grave iregularități în gestionarea resurselor și administrarea patrimoniului public, acestea fiind determinate de:

- Lipsa unei strategii de asigurare a eficienței activității sectorului termoenergetic în mun.Chîșinău atât la nivelul autorităților administrației publice locale din mun.Chîșinău, cât și la nivelul Societății, fapt ce determină utilizarea irațională de către S.A.“Termocom” a capacităților de producție, care, la rândul său, generează costuri nejustificate de producție.

- Neîndeplinirea prevederilor Planului de reorganizare a S.A. “Termocom”, fapt ce a cauzat deteriorarea situației economico-financiare, și care se exprimă prin: neasigurarea reducerii pierderilor în rețea până la 18%, însoțite de costuri suplimentare în sumă de 15,5 mil.lei (a.2009) și, respectiv, de 35,3 mil.lei (a.2010); neactualizarea valorii activelor Societății în conformitate cu cele de piață; neinclusiunea îndelungată în procesul de producție a activelor materiale ale Societății în valoare de 47,3 mil.lei, ceea ce duce la imobilizarea activelor circulante, uzura fizică și morală a lor și, respectiv,

la diminuarea valorii acestora; suportarea unor cheltuieli ce determină comprimarea masei debitoare a Societății în sumă de 1,8 mil. lei pentru salarizarea președintelui Comitetului sindical, pentru studiile superioare ale angajaților, procurarea abonamentelor în transportul urban, pentru arenda automobilelor și utilizarea combustibilului de către acestea, care, în perioada de insolvență a întreprinderii, nu sunt argumentate din punct de vedere economic; neîntreprinderea măsurilor necesare de către factorii de decizie ai Societății pentru încasarea în termen a creanțelor, ceea ce a determinat apariția unor creanțe cu risc sporit de nerecuperare în sumă de 111,1 mil. lei.

• Managementul financiar și controlul intern necorespunzător au determinat gestionarea defectuoasă a activității S.A. "Termocom" și au admis tarife exagerate pentru consumatorii de energie termică, care se exprimă prin: neexaminarea de către Consiliul Societății a problemelor majore cu care se confruntă Societatea și nedeterminarea măsurilor necesare pentru depășirea lor; lipsa unei metodologii exhaustive de stabilire a mărimii pierderilor de energie termică admisibile în rețea, luate ca bază la calcularea tarifelor; încheierea cu unii consumatori a contractelor de livrare a energiei termice fără indicarea parametrilor de calitate pe care Societatea este obligată să-i asigure în încăperile încălzite; neverificarea calității serviciilor prestate de Î.M. "Infocom"; majorarea neîntemeiată a cantității de energie termică livrată consumatorilor pentru încălzirea apei menajere, ce a dus la calcularea unor venituri suplimentare în a.2009 în sumă de 14,7 mil. lei, și în a.2010 în sumă de 19,9 mil. lei; Neasigurarea integrității patrimoniului Societății, ca urmare a efectuării inventarierii anuale cu abateri de la prevederile legale; neconservarea mijloacelor fixe neutilizate în procesul de producție cu valoarea de bilanț de 60,2 mil. lei, pentru întreținerea cărora, în perioada auditată, au fost suportate cheltuieli în sumă de 3,6 mil. lei; etc.

Prin argumentele enunțate mai sus, considerăm că adoptarea acestui proiect de hotărâre de Guvern ar avea ca efect și demotivarea factorilor de decizie din cadrul acestei întreprinderi pentru a efectua acțiuni în scopul sporirii permanente a rentabilității și folosului pentru societate. În sensul celor expuse, chiar dacă nu putem nega importanța S.A. "Termocom" pentru economia națională, considerăm că prelungirea termenului procedurii planului în urma promovării prezentului proiect cu păstrarea unei astfel de abordări față de administrarea întreprinderii date va aduce grave prejudicii interesului public prin continuarea finanțării de către consumatorul final a cheltuielilor iraționale și pierderilor nejustificate.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Considerăm că promovarea proiectului dat este în detrimentul interesului public prin faptul că va fi prejudiciat cetățeanul de rând prin continuarea includerii în tariful pe care acesta îl achită pentru energia termică a unor cheltuieli nejustificate (precum am enunțat mai sus) și acoperirea unor pierderi rezultate din administrarea ineficientă a patrimoniului S.A. "Termocom".

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Proiectul întrunește cerințele impuse de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva reponsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007, de către

Radu Radu
inspector
28 Mai 2013

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a Centrului Național Anticorupție - www.cccec.md